

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی شیراز

حمایت از تولید ملی با توسعه صادرات غیر نفتی

گزارش تحلیلی اقتصادی و اجتماعی

گزارش شماره ۱۱ - سال ۹۵

تهیه شده در دفتر مطالعات اقتصادی و اجتماعی

موضوع گزارش:

تاریخ ارائه:

تنظیم کننده:

۱. مقدمه

رسیدن به جایگاه اول اقتصادی - علمی و فناوری از الزامات حاکم بر تحقق چشم انداز بیست ساله است. بر این اساس اگر بخواهیم مهمترین هدف چشم انداز را عملی کنیم نیازمند گسترش تجارت در ابعاد وسیع به صورت همگرایی های منطقه ای و برون گرایی در کنار تعامل فعال در روابط بین الملل هستیم. در این راستا توجه به صادرات غیرنفتی بخصوص مزیت های نسبی در این امر بیش از پیش اجتناب ناپذیر می نماید. تأکید بر تولید ملی با توجه به ضرورت توسعه صادرات غیر نفتی در اقتصاد ایران در راستای اهداف مذکور و همچنین جهت حل مسائل ناشی از وابستگی اقتصاد به درآمدهای نفتی، بویژه در برهه ی کنونی حائز اهمیت می باشد. توسعه سرمایه گذاری و رونق صادرات غیرنفتی عامل مؤثری در تحقق اهداف تولید ملی بویژه در امر افزایش اشتغال، سرمایه گذاری و رونق تولید اولیه است.

۲. وضعیت تولید ملی

اعمال تحریم های اقتصادی در سال های اخیر این موضوع را بیش از گذشته ضروری کرده است که باید بیش از گذشته به تولید داخل توجه شود؛ چرا که در حال حاضر به واسطه عدم فعالیت صنایع کشور با تمام توان، دولت به منظور تامین نیازهای غیر ضروری مردم به ناچار به سمت واردات کالاهای مختلف هدایت شده است. این موضوع باعث شده تا ارز قابل توجهی هر ماه از کشور خارج شد. این در حالی است که هم اکنون صنایع کوچک و بزرگ کشور با مشکل کمبود نقدینگی مواجه هستند و در صورتی که هزینه واردات به صنایع کشور تزریق شود مشکل تامین کالاهای مورد نیاز داخل برای بلند مدت برطرف می شود و دیگر نیازی به خروج ارز برای واردات کالاهای غیر ضروری نیست.

اقتصاد کشور در سال های اخیر برخی سیاست های اصلاح ساختار و تحول اقتصادی نظیر سیاست های کلی اصل ۴۴، خصوصی سازی، طرح های عمرانی، هدفمندی یارانه ها و... اجرا شده و تا حدودی اثر گذار بوده است اما برای اثر گذاری بر شاخص های اقتصادی و رشد سرمایه گذاری بخش خصوصی، بهبود بانکداری، صنعت، توسعه صنعت نفت و گاز و... باید جدی تر و شفاف تر عمل شود تا خصوصی سازی واقعی را شاهد باشیم و کارایی مدیریت بهتر شود. زیرا تا زمانی که بخش خصوصی، دولت و بخش های دولتی را رقیب خود می بیند، نمی توان انتظار داشت که تولید ملی با قدرت رقابتی بالاتری نسبت به کالای خارجی همراه باشد. دولت بایستی تا حد ممکن راه را برای تولید داخلی و کاهش واردات کالا باز کند. زیرا اگر تولید کننده

کد مدرک: SCCIM-FR-009-0	گزارش	اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی شیراز
تاریخ:		

احساس کند که دولت همچنان تمایل به واردات کالای خارجی دارد، نمی تواند به رقابت پردازد. دولت نباید به بهانه های مختلف اجازه واردات کالا به خصوص در فصل برداشت و عرضه کالای داخلی را بدهد. نداشتن راهکاری مدون و مشخص صادراتی و پیروی نکردن از خط مشی ثابت در زمینه صادرات است به طوری که این ضعف همواره یکی از بزرگترین مشکلات صادرکنندگان محسوب شده و از این رهگذر موانع بسیاری فراروی صادرکنندگان قرار گرفته است. زیرا تغییر مستمر قوانین و مقررات، آیین نامه ها و بخشنامه های مرتبط با صادرات، اغلب موجب سردرگمی صادرکنندگان شده و مشکلات متعددی را برای صادرکنندگان و تولیدکنندگان کالاهای صادراتی به همراه آورده است. نبود یک راهکار مشخص صادراتی موجب شده که از سیاستهای پولی، ارزی، مالی و تجاری مناسب برای توسعه صادرات نیز برخوردار نباشیم.

با توسعه صنایع بومی می توان به راحتی بخش قابل توجهی از نیازهای اساسی مردم به کالاهای مختلف را در داخل کشور برطرف کرد. حفظ و صیانت از بازار امروز کشور، رویکرد تحریک تقاضا و رویکرد بازاریابی برای کالاها و خدمات دانش بنیان ایرانی و پس گرفتن سهم بازار داخلی از خارجی ها بزرگترین دغدغه امروزه کشور است، بنابراین باید نخست بازار صادرات خود را پس گیریم. افزایش صادرات صرفه خارجی مثبت برای بخش تولید کالاهای غیرصادراتی دارد. در چنین حالتی هنگامی که صادرات افزایش می یابد و تولیدکنندگان کشور بیشتر در بازارهای جهانی حاضر می شوند با روش های تولیدی جدید آشنا می شوند که این آشنایی ها می تواند در بخش غیر صادراتی به کار گرفته شده و باعث بهبود تکنولوژی، ارتقا کیفیت، افزایش اشتغال و بهره وری تولید گردد. به دلیل وجود محیط رقابتی در بخش صادراتی مدیریت، ابداع گر و کارا در استفاده از منابع و اداره بنگاه ها می شود و بهره وری نهایی عوامل تولید در این بخش بیشتر می شود.

۳. جمع بندی

برای افزایش تولید ملی از روزه صادرات غیرنفتی و با استفاده از سرمایه گذاری خارجی، فناوری و ارتقا بهره وری مهمترین اقدام این است که با بهره گیری از اقتصاد برون گرا تیراژ تولیدات داخلی را افزایش دهیم تا بازار تولید رقابتی شود. بایستی راهبرد توسعه ملی و صادراتی کشور را مورد بازنگری قرار گیرد و حضور اقتصادی ایران در بازارهای جهانی افزایش یابد. برای افزایش صادرات لازم است سیاست تجارت خارجی تقویت شود و مذاکرات برای فراهم آوردن زمینه های انعقاد قراردادهای مشترک و توسعه صادرات و دستیابی به توازن نسبی در مبادلات خارجی انجام شود. همچنین در این راستا اتخاذ سیاستهای پولی و مالی هماهنگ با سیاستهای تجاری و صادراتی، استفاده صحیح از نظام ارزی و سیاستهای ارزی

کد مدرک: SCCIM-FR-009-0-0	گزارش	اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی شیراز
تاریخ:		

مناسب، تعیین نرخ ارز قابل قبول، بهره برداری کامل از سیاستهای مکمل نظیر سیاستهای گمرکی، بازاریابی، اعتبار مناسب، توجه به اهمیت نقش نظام بانکی در توسعه صادرات و توجه لازم به فنآوری نوین اطلاعات ضرورت دارد.

۴. منابع

کمیجانی، اکبر، بیژن باصری (۱۳۸۰)، بررسی توان اشتغالزایی صادرات و واردات در فعالیت های اقتصادی ایران، فصلنامه اقتصاد و مدیریت، صفحات ۹۱-۱۱۰.

محنت فر، یوسف، حسین خاکپور (۱۳۸۶)، ارزیابی میزان صادرات غیرنفتی و اثر آن بر رشد اقتصادی در ایران: یک تحلیل تجربی (۱۳۸۳-۱۳۵۵)، مجله اقتصادی، سال پنجم، شماره های ۵۱ و ۵۲، صفحات ۱۱-۹۱.

خواجه زاده، الهام، عباس علوی راد، محسن شاهسونی (۱۳۹۱)، فرهنگ سازی حمایت از تولیدات داخلی، همایش ملی فرهنگ سازی اصلاح رفتارهای اقتصادی در ایران امروز.

آذرمند، حمید، چند نکته در زمینه حمایت از تولید ملی (۱۳۹۱)، فصلنامه تازه های اقتصاد، شماره ۱۳۵، صفحات ۱۴۵-۱۴۴.